

Factsheet:

Mythes en feiten over belastingvergroening

Mythe: Milieubelastingen zoals de ticketheffing en de energiebelasting (ecotax) hebben geen of een averechts effect op het milieu.

Feit: Milieubelastingen hebben weldegelijk een positief effect op het milieu. Twee voorbeelden:

- Door het MNP wordt becijferd dat de invoering van de ticketheffing zal leiden tot een afname van CO₂-emissies van 1,4 megaton in 2011.¹ Deze reductie is vergelijkbaar met de CO₂-uitstoot van ongeveer een half miljoen personen auto's.
- Volgens VROM heeft de regulerende energiebelasting (ecotax) tot 3,5% minder energieverbruik en CO₂-uitstoot geleid en zorgt daarnaast voor 4 miljard euro per jaar aan stabiele belastingopbrengsten. Volgens Ecofys is de energiebelasting bovendien tot nog toe het meest effectieve beleidsinstrument gebleken om energiegebruik en CO₂-uitstoot bij de Nederlandse huishoudens terug te dringen tegen de laagste kosten.²

Mythe: Milieubelastingen leiden tot banenverlies.

Feit: Gezaghebbende instituten zoals de OECD³ verwachten op basis van wetenschappelijke studies een neutraal tot licht positief effect op de werkgelegenheid als de belastingdruk als gevolg van milieubelastingen verschuift van de productiefactoren arbeid en kapitaal naar de factor milieu. Ook verwacht de OECD een kleine verbetering van de concurrentiepositie als gevolg van efficiënter gebruikt van grondstoffen en 'first mover' voordelen.

Mythe: Het geld dat via milieubelastingen geïnd wordt, komt niet ten goede aan het milieu.

Feit: Het geld dat via milieubelastingen wordt geïnd gaat naar de algemene middelen toe. De algemene middelen worden op hun beurt gebruikt om de overheidsuitgaven te financieren, waaronder de uitgaven voor het milieubeleid. Dit is inherent aan het Nederlandse belastingstelsel. Milieubelastingen verschillen van bestemmingsheffingen. Bij bestemmingsheffingen wordt het geld dat op milieugrondslagen geïnd wordt wel direct voor gerelateerde milieudoelinden gebruikt.

¹ Milieu en Natuur Planbureau (2007). Beoordeling van Milieumaatregelen in het Belastingplan 2008. Bilthoven: MNP.

² Ecofys (2004). Evaluatie van het klimaatbeleid in de gebouwde omgeving 1995-2002. Utrecht: Ecofys.

³ OECD (2004). Environment and Employment: an Assessment. Parijs: OECD Environment Directorate ENV / EPOC / WPNEP.

Mythe: Milieubelastingen leiden tot lastenverzwaringen en het uitblijven van een verbetering van de koopkracht. Hard werkende burgers worden gestraft.

Feit: Lastenverzwaringen zijn een politieke keuze. Milieubelastingen staan daar los van en kunnen op twee manieren ingevoerd worden zonder dat er een verzwaring van de lasten plaatsvindt:

- Door differentiatie van een milieubelasting zoals de BPM (de aanschafbelasting voor voertuigen). Bij differentiaties kunnen dankzij de bonus / malus constructie de totale belastinginkomsten gelijk worden gehouden.
- Door budgetneutrale verschuiving van de belasting op arbeid en kapitaal naar de belasting van milieuschadelijk activiteiten.

Milieubelastingen zorgen er voor dat vervuilers betalen voor de consequenties van hun gedrag. Hard werkende burgers die afwegingen ten gunste van het milieu maken worden niet gestraft maar beloond.

Mythe: Milieubelastingen zijn een onnodige bemoeienis door de overheid en een onnodige betutteling van de burger. 'De overheid weet het beter.'

Feit: Bedrijven en consumenten weten heel goed wat ze kunnen en moeten doen om hun impact op het milieu te beperken. Hoewel bedrijven en consumenten het milieu belangrijk zeggen te vinden, handelen ze daar niet naar uit angst dat de concurrent of de buurman niets doet, maar wel profiteert. Onderzoek van het MNP wijst uit dat Nederlanders een beroep doen op de overheid om sociale dilemma's te doorbreken en de condities te scheppen waarbinnen Nederlanders milieubewust kunnen handelen.⁴ Dit betekent dus dat de overheid met de invoering van milieubelastingen niet betuttelt, maar juist gehoor geeft aan de wensen van de burger.

Mythe: Als milieubelastingen wel effect hebben, en leiden tot veranderingen in gedrag, dan leiden ze tevens tot dalende belastinginkomsten.

Feit: Bij het vergroenen van de belastingen in Nederland en Europa hebben zich ondanks de effectiviteit van milieubelastingen geen problemen voorgedaan in termen van tekorten aan belastinginkomsten. Dit heeft te maken met de geleidelijke veranderingen in gedrag die als gevolg van milieubelastingen tot stand komen, en met de mogelijkheden voor het differentiëren en verhogen van milieubelastingen.

Mythe: Nederland loopt met de verdere vergroening van het belastingstelsel te ver voor de troepen uit in Europa.

Feit: De meeste nieuwe belastingen die het kabinet voorstelt zijn elders in Europa (of de wereld) al ingevoerd. Twee voorbeelden:

- Belastingen op verpakkingen zijn al ingevoerd in Oostenrijk, Frankrijk, Italië, Estland, Letland en Polen.
- De ticketheffing is inmiddels ingevoerd in Engeland, Denemarken, Frankrijk, Malta en in honderd landen buiten Europa. Zo bedraagt in Frankrijk de ticketheffing €1,- tot €40,- per ticket afhankelijk van bestemming en klasse en worden de opbrengsten gebruikt voor ontwikkelingsprojecten.

Voor een nadere toelichting op de ontkrachting van bovenstaande mythes kunt u contact opnemen met de heer Ron Wit (030-2348291 / 06-17400518) of de heer Donné van Engelen (030-2348243).

⁴ Milieu en Natuur Planbureau. Milieubalans 2007. Bilthoven: MNP.